

Szerkesztőség: Az arad-esanádi egyesült vasutak palotájában, az a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk. Kiadóhivatal: Az „Aradi Nyomdatársaság”, az arad-esanádi egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: hűtőcsészével: Egész évre . . . 12 frt Fél évre . . . 6 „ Negyed évre . . . 3 „ Egy hónapra . . . 1.20 Vidéken: postai számküldéssel: Egész évre . . . 14 frt Fél évre . . . 7 „ Negyed évre . . . 3.50 Egy hónapra . . . 1.20 Hirdetések díja: Nyolc hasábos petisör egyszeri hirdetésnél 6 kr Minden következőnél . . . 4 „ Bélyegdíj külön . . . 30 „ Nyilttér sora . . . 15 „

Szapáry gróf ambíciója.

Budapest, október 9.

Remélhetőleg immár el fog nélni minden skeptikus szószaporítás, melyben eddig az ellenzék kormányt, valahányszor a kormányt a közigazgatási reformra vonatkozó intenciójáról volt szó. A világos és határozott nyilatkozat, melyet a kormányelnök tegnap a képviselőház pénzügyi bizottságában tett, többé nem tűr kételyt a felől, hogy a közigazgatási rendszer átalakítására vonatkozó első javaslatok már az új év elején a parlament elé terjesztetnek. Ezen első javaslatok meg fogják hazudtolni azt a régi közmondást, mely szerint egy fecské nem csinál nyarat; mert több jelentőséggel bírandanak a reformmú puszta előzményeinél. A nagyszerű átalakulási proceszus jó része fog már bennük kifejezésre jutni. Igen, már jókora közigazgatási reform lesz inaurálva az első lépés által, melyet e téren a Szapáry-kabinet tesz. Nem tévözámogatás, hanem tudatos kezdeményezés lesz az; nem gyenge szárnyak félnék kísérlete, hanem bátor felnyomulás erős szárnyalással egy eredményes reformkor szak ama régióba, melyek után évek óta vágyik az ország egész közvéleménye. Rendszer lesz inaurálva azonnal az első törvényjavaslatok által, melyeket Szapáry gróf az adminisztráció ügyében janusár hóban az országgyűlés elé terjeszt.

A kormányelnök tiszta államférfi tekintete helyesen fogta fel a reform feladatát s az ő modus procedendi-je bizatót ígért arra nézve, hogy a nagy vállalkozás keresztülvitele összhangban fog állani ama vitális állami és nemzeti érdekekkel, melyek annak sikeréhez fűződnek.

Mindenekelőtt kerülni akar Szapáry gróf minden elhamarkodottságot. Az ily mélyreható reformok nem történnek megrázkódtatások nélkül a nyilvános és társadalmi élet minden terrén. Az átmenet egy ezredemes rendszerről egy ujra soha sem történik simán, az ily átalakulással mindig karöltve járnak oly nehézségek, melyek megnehezítik a megszokottnak elhagyását s az ujba a beletalálást. Amde a megrázkódtatásokat és nehézségeket a minimumra redukálni, első sorban erre fordult Szapáry gróf. Innen az ő bölcs elhatározása, a nagy művet nem egy lökessel hívní

életbe, hanem fokozatosan, tervszerűen eljárni, részt rész után kidomborítani, hogy az egyik már beleélt legyen magát, mielőtt a másik a kivétel stádiumába jut. Ha ez az alapelv már el volt fogadva, nem lehetett többé kétség az illetőleg, hogy mivel kezdődjék a reformmú. A vármege reorganizációja lesz az első lépés a reformok utján. Nem az autonóm jogok abszorbeálását az állam által tartja szem előtt Magyarország vezér államférfia. Erintetlenül legyen a vármege autonómiaja megóva, de a hivatalnokok kinevezése által az állam bizonyosságot fog szerezni az iránt, hogy a municipiumok a reájok bízott állami funkciókat pontosan s lelkiismeretesen ellátják és hogy ezentul közérdek kárt szenvedni nem fog a közigazgatási organumok indolenciája által, akár a végrehajtásban, akár az ellenőrzésben.

A municipális képviseleti testület egyszerűsítése a tagok számának redukálása által, valamint a megyegyűlések jogköre egy részének átruházása ujon alakítandó járási bizottságokra képezendi a vármege reorganizációjának második főfeladatát. Minthogy azonban ily újítás mellett állami közzegek és autonóm municipális jogok egymással folytonos érintkezésben lesznek, gondoskodik Szapáry gróf politikája arról, hogy a kollíziók a közélet e két faktora közt hatékonyan elháríttassanak. E czélból lesz behozva a közigazgatási bíróságok, hogy jogviszály esetén legyen független, részrehajlatlan bírói forum, melynek ítélete által megadassék s biztosított az államnak az államé, a municipális autonómianak szintén a magáé. A miniszterium megszűnik utolsó instanczia lenni közigazgatási ügyekben; mint az államhatalom képviselője a municipiumok autonómiajával való vitában ezentul maga is fél lesz és ügyét az elfogulatlan s tárgyilagoss közigazgatási bíróság ítélete alá bocsátja.

A fentiekben rekapitulálva a dolgokat: az ország közvéleménye megnyugvást meríthet arra nézve, hogy Szapáry Gyula gróf öntudatosan, a szükséges erélyvel, de a kívánatos elővigyázzal is, lát a munkához. Államférfi bölcsesége és ténylegesen a reformmúben az érvényesülésre. És amennyiben a parlament hazafias komolysággal támogatja reformtörök-

véseit, neve elválaszthatlanul össze lesz kapcsolva azzal a legjelentőségsőbb és legüdvösebb átalakulási proceszussal, melyet 1867 óta tett Magyarország.

Crispi beszédének hatása. Crispi olasz miniszterelnöknek beszéde élénk viszhangra talál a bécsi lapokban. A beszéd osztrák és magyar diplomáciai körökben igen szívélyes fogadtatásra talált. A meleg hang, melyen Crispi Ausztria-Magyarországról megemlékezett, igazolta azt a bizalmat, melylyel a mi diplomáciaiánk Crispi elő járult. Mérvadó körökben azokat a meleg szavakat is föltétlenül helyeslik, melyekkel Crispi Franciaországról szólott. Igen mély benyomást tett az a világos, félremagyarázhatatlan bizonyítás, hogy Olaszország a saját jól felfogott érdekében kötettséget meg a szövetséget Németországgal és Ausztria-Magyarországgal. A beszéd megerősítette azt az általános meggyőződést, hogy Magyarország a szövetség lejártakor meg fogja újítani.

Szél Ákos, a nagylaki kerület országos képviselője, e hó 19-én tartja beszámolóját Nagylakon választói előtt, a közszeretethen álló képviselőt fényes ovációkkal készülnek választói fogadni. Mint halljuk, a képviselő ur érdekes nyilatkozatokat fog tenni a pártok állásáról és a közigazgatás reformjáról.

A valuta rendezése. Budapestről írják lapunknak: Wekerle Sándor pénzügyminiszter legutóbbi bécsi utazása csakugyan a valuta-kérdés érdemleges tárgyalását illette. A valuta-kérdés meg fog oldatni, még pedig gyorsan; a valuta helyre lesz állítva, még pedig aranyban.

Amaz naphoz, mely ezen legnagyobb fontosságú általános hatályú kérdés megoldásának létrejöttét meghozza a világnak, örökké tartó kapcsolattal lesz fűzve Wekerle pénzügyminiszter neve. Ezen zseniális államférfi működése valóban feltehető kedvező világításban tündöklök, mert igazán kevesen vannak azok, kik ily epithetonokat kaptak: „az első felesleg atyja”, és „a valuta helyreállítója”.

A probléma megoldása — természetesen, — nem megy nehézségek s áldozatok nélkül: sok, nagyon sok függ az osztrák-magyar meg jóakarattól, s a másről különben már meg vágyunk győződnie, de éppen amnyi a hazai hitelintézetek és töképezések hazafiaságától, s miben

hála Istennek, nem lehet kétkedni; végre a törvényhozás értelmétől a teendő operáció hordereje iránt, amit tanusítani a „reform-országgyűlés” bizonynyal nem fog elmulasztani. Ma még senki sem tud megbízható felvilágosítást adni a részletekről, hisz az ügyet még a minisztertanács sem tárgyalta. De két mozzanatot már ma kimaradhatatlannak hangsúlyozhatunk. Először a mostani pénzjegy értékelésére vonatkozólag egy oly átlagszám kerestetik, mely legközelebb esik az abszolút igazságossághoz, melynek equitabilitásához kétegy nem fér.

Másodszor az áldozat, melyet az állam minden árfolyam-ingadozás marandó elhárításáért, az aranyérték helyreállításáért hozni mindenesetre kénytelen lesz, semmiesetre sem fogja a szerencsésen helyreállított egyensúlyt megszakítani az államháztartásban. Mindenekelőtt, mint emlékszünk, határozottan kijelentette a pénzügyminiszter utolsó beszédében, hogy a nemzicórá bekövetkező legközelebbi konvencióból eredő hasznót a valuta helyreállítására akarja fordítani. Azután nem szabad feledni, — hogy az államjegyek bevonása végett esetleg felveendő öklösön kamatai valószínűleg korántsem érők el amaz összegeket, melyeket eddig fizetünk kellett aranyadóságaink szelvényeiret az ázsiora.

Több részlet nem is szükséges, hogy a műveletet örömmel várjuk s teljes bizalommal tekintünk a pillanat elé, melyet legalkalmasabbnak tart a kormány a műveletre. A magánosokra majd semmi riziko, az államra is csak a lehető legkisebb áldozat fog háramlani.

Az aradi vértanuszobor koszorúi.

Az aradi vértanuszobornak leleplezése alkalmával, az ország minden részéről nyilvánuló kegyelet kifejezésekként, a következő koszorúk érkeztek és tételték a szobor talpazatára:

Dunaföldvári tüzoltóság, a pápai leány-egyesület, a budapesti 48-49-es öreg honvédek temetkezési egylete, Aradváros és Aradmegye néptanítói, Urbán Iván — Leiningen Károly grófnak, a vár-palotai iparos tanuló, Török-Szent-Miklós 1-ső földmívelői kör, Petzsig Vilma — Károlyfalva, Maros-Vásárhely szabad kir. város, a pancsovai magyar nők, a tata-városi iparos segédek, segélypénztár-egyesület, az aradi állami főreáliskola ifjusága, Marosvásárhely hőlközönsége, czelegdi egyenlőségi olvasó-egylet, Budapest belvárosi Kossuth-asztaltársaság, özvegy Dániel Auguszta, özv. Bobor Rozália, ezek gyermekei, unokái és dédunokája, „Budapest”

képes politikai napilap olvasói, Hódmezővásárhely város közönsége, az orosházi függ. 48-as párt, az országos kaszinó, Pichler Ferencz, az egyetemi bölcsészeti hallgatói, Makó város közönsége, a szegedi függ. 48-as párti népkör, Székely-Kereszturi iparospolgárok, az aradi pinceszérgylet, vasmegei honvéd-egyesület, kolozsvári gazdák, a szakolczai hölgyek, Gyula város 48-as polg., Abauj s kassai 48-49. honvéd-egylet, Kecskemét város közönsége, debreczeni jogakadémia polgárai, Mosony város közönsége, A magy. keresk. ifjak 6-ik országos kongresszusa, Békés város honleányai, betegvászárhelyi iparos önképző- és megesegélyező-egylet, Peszszölös közszeg. lelkes hölgyei, Győr sz. kir. város, Balassa-Gyarmat város közönsége, karczagi 48-49-es honvédek és karczagi polgárok, Léva város közönsége, Marosvásárhely maros-vásárhelyi honvéd-egylet, székcs-fehérvári kereskedő ifjak, szab. sajtó munkásai, maros-vásárhelyi könyvnyomdászok, Arad és Vidéke, budapesti lengyel egylet, a kassai jogászok, a budapesti kir. közjegyző helyettesek, Szabadka szab. kir. város közönsége, Liza — gróf Leiningen család, az aradi szintársulat, 48-49-es honvédek és polgárai, báró Radák család, az aradi iparos temetkezési és segélyező-egylete, dr. Lausz-féle főgymnázium, budapesti 6-ik ker. keresk. iskola ifjusága, Almásy Dénes gróf és neje, Udvarhely város-és mege honvéd-egylet, Kun-Félegyháza város közönsége, debreczeni református hittanhallgatók, Prónay Dezső báró, az aradi közszeg. iskolák növendékei, az aradi kir. főgymnázium ifjusága, Csóka Sándor szabadkai szintársulat, Bergmann József 48-49-es honvédeztudós leánya Julia, Léva kaszinó-egyesület, Kneztich Olga, Gröber Józsefné, felejtethetlen atyjának, fegyver Mátyas huszár, székcs-fehérvári függetlenségi kör, az első aradi hadász-betegsegélyező-egylet, Kiss generalisnak — hű huszára. Az orosházi cassino, a magy. kir. államvasutak szolnoki műhelyének munkásai, Horvatski za stupniki na Ungarskom Saboru, Torda-árvamege törvényhatósága, — Torda-árvamege 48-49-es honvéd-egylet, Torda N. M. S. városától, Sopronvármegye közönsége, a pozsonyi F. Theologia akad. ifjuság, Pozsony szab. kir. város közönsége, Temesvári gyárvarosi társas kör, a zentai 48-49-es honvéd-egylet, a budapesti munkások, erdélyi magyar közművelődési egylet, a magyarországi képviselőházi gyűlés, a szegedi hölgyek — (kis ezüst babér koszorúval díszítve), Lahner György tábornok emléke özvegye Milanó (ágyúerezből öntött koszorú), Temesvári hölgyei ezüst babér koszorú, lengyel legionisták (ezüst babér koszorú), két magyar nő (kenyérből készített koszorú), Pozsony honvéd-egylet (ezüst babér koszorú), A csikvármegyei nők (ezüst babér koszorú), 48-49-es honvéd országos bizottsága (13 cserfa ezüst levéllel díszítve), egy névtelen, a kibelső honvéd-egylet, első aradi betegsegélyező és temetkezési egylet, Hunyad-árvamege közönsége, Szemere-család, Miskolcz város közönsége, Gáspár

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRCZÁJA.

Október 11.

Az ember-javitó.

(Elbeszélés.)

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. — Írta: LÁNCZ-HORNÁK VIKTOR. A komorna zokogva borult az angolos kinézésű ur lába elé. — Oh uram, legyen könyörülettel és ne kívánja ezt tőlem. — Meg kell lenni — mondá az angolos ur. Magam akartam e gyertyákat a tartókba csempészni — ön észre vett — kínáltam önnek pénzt — nem fogadta el. Kénytelen voltam hát az ön bűnét említeni fel, melyért el volt ítélve. Ha ezt szent urnője megtudja, elkergeti. — Istenem! Honnan tudta ezt meg ön? Azt véltem, hogy új nevem alatt csak atyám ismer. — Jól tudod — mormogá az angolos ur magában — mert hisz apád én vagyok ez álcok alatt. — Oh uram — folytató a komorna esdekelve — inkább vallomást teszsek önnek, csak ne kérje azt, amit kér. Atyámpénztáros volt egy párisi kégrel. Eltulajdonított a pénztárból 30 ezer frankot. — És 8t centime-ot — mormogá magának a férfi. Az is én voltam. — Ott állunk a győzelem előtt. Ekkor elpanaszoltam bajunkat urnőnek. Ő egy apostol, kit nagy csapás ért és e miatt az emberiség megjavításán fáradozik. Rögön odaadta atyámnak a pénzt, hogy visszategy és megjavuljon. És most én hálából eláruljam ezt a hölgyet? Látja, hogy ez lehetetlen.

— Ugyan menjen! Micsoda árulás volna ebben? Ön ma este azokat a gyertyákat gyújtja meg ebben a szobában, melyeket én adok. Az egész egy fogadás. Látja, hogy angol vagyok s azok fogadni szoktak. Ha nem teszi — goddamm — holnap már elkergetik önt. — Oh uram! És igazán nincs más czélja e gyertyákkal? — Oly igaz, mint hogy urnőjének barátja Sir Archibald amerikai polgár vagyok. Urnője jól ismer engem. De elég. Neki a dologról mit sem szabad tudnia. — Legyen tehát. De igazán . . . ? — Elég! Az én szavamban nem szokás kételkedni — deah of my life! Ime a gyertyák. Ismétlem, tréfálni nem szokásom: elkergettetem. Ezzel az angolos ur elhagyta a szobát. A komorna félve nézegette meg a gyertyákat mindenfelől. — Éppen olyanok, mint a többiek. Aztán meg ezt a nevet említ is urnőm. Az amerikai szintén angol, tehát boldond. Az. Ki tudja minő ártatlan fogadás. Ezért nem kockáztathatom kitűnő helyemet. Meg aztán vigyázok is. Ezzel ő is elhagyta a szobát a gyertyákkal együtt. Kis vártatva belépett az urnő. Gyönyörű leány volt, kinek arcán szomorúsággal párosult glória látszék tündökölni. Ő volt az apostol női alakban. A leány fáradtan omlott a kerevetre s így maradt majd egy negyed óráig. Aztán felemelkedett és csöngetett. Az előbbi komorna megjelent égő gyertyákkal. Nagy tévözázással le az íróasztalra s aztán távozott.

A szép leány könyveket szedett el íróasztalából és számokat irt beléjük. E könyveknek furcsa tételeik voltak: Szegény leányok számára alapított áruház — rabok segélyezése — sikkasztók és tolvajok büneinek helyrehozása. A könyvben milliók szerepeltek. — Mi ez? Megfurdalok! riadt fel egyszerre a hölgy. Aztán visszaesett székebe. Nagy erőlködéssel felkelt. Eleinte tántorgott, majd elesett és tompa hűrgés közt csönget az ablak felé. Végre óriási erőlködéssel elérte az üveget — beütötte — és a friss légből nagyot sziva be, segélyért kiáltott. A komorna azonnal benn termett a szobában, kezében égő gyertyát tartva. — Az átkozott! Mérgezett gyertyákat adott! Itt van tej és ecetes szivacs. Gondoltam! Oh drága urnőm! csak-hogy él! Eközben elotlogatta és kicserélte az angol gyertyáit. — Tiporjon el urnőm! Oh én elárultam önt. Fenyegettek. Az angol megakarta ölni önt. — Angol? Kérdé csodálkozva a magához tért leány. Mit mond? — Valami Sir Archibald amerikai polgár. A gyalázatos! — Sir Archibald? E tisztos ősz! — barátom!! — Így mondta nékem. Bűnöm van, melyért elítéltek s a büntetést kiálttam. Azt mondta, hogy e bűn miatt elcsapat önrel. — Hisz éppen azért vettelek szolgálótomba, mert tudtam bűnöt. Megálvt! Én, aki minden bűnt, amit csak követ-

nek, tanulmányoztam, most már értem, érteni vélem ezt a helyzetet! Nem méreg ez, csak altató. Sajátságos az, hogy ahol csak jót tenni járok, hanem fájdalomra nem tetteim hatnak, hanem — ha férfi az illető — belém szeret. Ime! van egy barátom, tisztos ősz, azt hittem, szeret mint leányt és csak szenvedélyt tudtam felköltöni benne s ő röviden, amerikaiasan akarta elérni célját. Mert minden tehetséges ha bűn. A komorna álmélkodva hallgatá. — De én ki togom gyógyítani öreg barátomat. Az az ur okvetlenül el fog jönni. Tegyük ugy, mintha a szer hatott volna és én aludnám. Az altató gáz már kitakarodott, zárd be az ablakokat, a törésre eszred le a függönyt. Te ne szólj, ne láss, nem akarom, hogy az ősz megsegényenüljön. — Oh urnőm! Nem fél attól a rettenetes embertől? — Nem, senkitől. Bár én szelid vagyok, de hogyha kell, aczél. Hisz én a mobbal érintkezem és erőnek lenni küllőn tanulom. És lásd, e hív, ez erő néha ki-kitor belőlem, látva, milyen elvete-mült egy-egy gonosztevőm — és szeretném őt összezuzni. De éppen az mutatja nagy erőmet, hogy mégis uralkodom magamon s csak feddem őket szeliden ilyenkr. Jó lesz azonban, ha elhozod revolverem. — Megyek, de azért vigyáznai fogok, mondá a komorna mindent elgázitva. A leány ledől a kerevetre mintha aludnék s maga mellé rejtette revolverét. Nem sokáig kellett várnia. Egy negyed óra múlva halk léptek hallatszottak, melyeket valami tómpa zörrelt előzött

meg. Aztán hirtelen kinyílt a szoba ajtaja, egy férfi alak ugrott be a kivilágított szobába, hirtelen felnyitott minden ablakot, majd elfújta és kicserélte az égő gyertyákat az általa hozottakkal. (Vége következik.)

Az elvesztett paradicsom.

(Franczia eredetű.) Az „Aradi Közlöny” számára eredetileg fordította: Gróziánna. [60] Kétségtől, minthogy Lerrochel ur komoly ember. Különb uram, én önrel nem bocsátkozhatom vitakozásba, Lerrochel urral kedve szerint teheti majd . . . Én csak a parancsot kaptam, hogy önt magammal vigyem . . . És bármilyen nehéz is legyen a dolog, engedelmeskednem kell. — Uram, legalább kerüljék a botrányt. Az egész dologban félreértés van, amit nem lesz nehéz eloszlatni. — Önért remélem uram, amennyibe lehet, kikerüljük a botrányt. Jó lesz, ha befogat. Mind a ketten kocsiha szállunk. Az inasa hajtani fog. Ez egészen természetes dolog. A faluban senki sem sejt-heti az ön letartóztatását. — Legyen. — És ha Lerrochel ur fenntartja az ön letartóztatását . . . — Ez lehetetlen . . . — Ez önköz való dolog, uram. Ha úgy történne, akkor az ön inasa visszajönne a kocsival. Ronandière végig simított a homlokán. Nem tudta elképzelni, mi történhetett, minek ez az elkésett letartóztatás és minő fontos bizonyítékot szerezhetettek a vizsgálóknak. Egy pillanatig Heugnenére gondolt. De ő éppen az előző estén haladt el a kőszegreleti uton és találkozott a pa-

Ambrus 48-49. honvédtábornok veje, Hegedűs Gyuláné — Schweidel Józsefné, Damjanits Jánosnak, bpesti nemz. színház tagjai, Zalavármegye közönsége, a külső Szolnok honvéd-egylet, a Kis József műegyetem, segítőegyesület, Damjanich János tábornok a 3-ik honvéd zászlóalj még életben lévő agg harcosok, tornai 48-as régi honvéd-egylet, Budapestvármegye közönsége, Komáromvármegye közönsége, losonci nők, az aradi ügyvédi kamara, egy névtelen, kolozsvári 48-49-es függetlenségi párt, a siklósi választó kerület 48-as elvi polgárai, Biharvármegye közönsége, Mahmut-Handi Pasa Musil, az országos honvédszolgálati felügyelő bizottsága, Atzél Péter, Vesterburg gróf magy. tábornok Leiningen Károly bányajász, Losonc R. T. város Jászberény, a magyar néptanítók, Visszhang dalegylet Budapest, Névtelen, a titeli nők — Leiningen Károly grófnak, Veszprémmegye honvéd-egylet, Debreczen k. akad. ifjúsága, özv. Almásy Józsefné — Leiningen Károlygrófnak, Károlyi Tibor gr. és neje, névtelen, Török-Becse közönsége, a kolozsvári egyetemi ifjúsága, Szabolcsvármegye közönsége, aradi ref. egyház, Szerencs Tibor E. V. A. — Lázár Vilmosnak, Szeged város közönsége, Vincze István és neje Kolozsvár, nagyváradi 48-as függetlenségi párt, Nagy-Enyed 48-49-es honvédek, Muraközi Csáktornya város, a felső-bányai polgári olvasó kör-egylet, Duna-Földvár mezőváros, az aradi magyar királyi állami tanítóképző-egylet, marosvásárhelyi polgári-egylet, magyar gazdaságyonok országos egyletének választmány, az aradi torna-egyesület, Poltenberg Ernő tábornoknak — a felejtetetlen atyának és nagy atyának, Kolozsvár sz. kir. város közönsége, budapesti ref. főgymnázium tanuló, Budapest-Józsefváros polgári kör, Somogyvármegye 48-49. honvéd-egylet, mindszenti 48-as kör, a kassai nők, Gyöngyös város hölgyei, szabolcsmegyei honvéd-egylet, budapesti állatorvosi akad. hallgató, Vác város közönsége, az „Aradi Közlöny” szerkesztősége, a csikvármegyei nők, az „Alföld” szerkesztősége, a budai honvéd-egylet, báró Horváthné — Rohonczy Ilka gróf Leiningen Károlynak, Herzeg-Oedchaki Gyuláné, Décs város polgársága, a szabadkai 48-49-es honvédek, székesfehérvári ifjúság, a debreczeni függetlenségi párt és kör, az irók és művészek társasága, a pozsonyi társaság, Dessewffy család, a cserneki és tarkői Dessewffy család, a selmezi M. K. bányász és erd. akad. ifjúság, a budapesti első nemzeti magyar asztaltársaság, Fehérmegye közönsége, verseci 48-49. honvéd-egylet, Baja város törvényhatósága, Arvamegye, Bács-Bodrog vármegye közönsége, a debreczeni 48-49-iki honvéd-egylet, a budapesti honvéd-egylet. A budapesti református főgymnázium tanárkara, a kassai főgymnázium ifjúsága, Aradvármegye közönsége, magyarországi könyvnyomdászok, Komárom szab. kir. város közönsége, nádasdi gyári munkások, Versec város törvényhatósága, a budapesti kondorosi család vendégei, Zólyom város hölgyei, az „Egyetértés” szerkesztősége, a makói ifjúság kegyelete jelölő, újpesti függetlenségi kör, marosvásárhelyi ev. ref. kollegium ifjúsága, az aradi kárpitos-ifjúság, a budapesti keresk. ifjak társulata, Debreczen, 1890. október 6., névtelen, Abauj-Torna vármegye közönsége, eperjesi evangélikus kollegium tanárai, nagyenyedi hölgyek, Tisza Kálmáné, Székelyhid közönsége, Czegled város közönsége, Székesfehérvár szab. királyi város közönsége, Halas város közönsége, nagyváradi kir. akad. polgárai, selmezbányai ág. ev. lyceum ifjúsága, Békés-Csaba közönsége, temesvári honvéd szobor bizottság, a magy. tisztviselő országos egyesülete, a „Budapesti Hírlap”,

Rákosfalva függetlenségi kör, Zombor szab. kir. város közönsége, győri kath. hadastyán egylet, az országos szabadelvű párt, az eperjesi ev. theol. ifjúsága, a győri honvéd-egylet, Magyar-Ovár közönsége, Kolozsvármegye közönsége, Temesmegye honvéd-egylet, az országos függetlenségi és 48-as párt, Bihar-Diószeg közönsége, Esztergom vármegye és 48-49-es honvéd egylet, gyulai hölgyek, a felejtetetlen jó atyának — Halász Gedeonné szül. Schweil Anna, Bulyovszky Lilla, a székesfehérvári győri jótékony nő-egylet, hátszegi kaszinó, névtelen, Szolnok közönsége, Kassa független polgárai, a budapesti kereskedő ifjak önképző-egylet, Arad szabad kir. város közönsége, budapesti asztalos segédek, az esztergomi polgári kör, az aradi vendéglősök és kávéos ipartársulata, Szeged szab. kir. város 48-49-dik honvéd-egylet, a legszeretett atyának Balogh Sándorné szül. Schweidel Sarolta, Nagyvárad város közönsége, az egri nők, az aradi dalegylet nevében Striberny Jánosné, az aradi ipartestület, pozsonyi ker. ak. ifjúság, a budapesti 7 kerületi magy. kir. ak. főgymnázium tanuló, Temesvár szab. kir. város, budapesti egyetemi ifjúság, gróf Batthányi Géza és Gézané, az aradi polgári jótékony nő-egylet, Hansli Józsefné és barátnői Nagyvárad, Csikvármegye törvényhatósága, budai főgymnázium önképző-köre, székesfehérvári 48-49 honvéd egylet, II. Műcizipó Finne, Pozsonyvármegye közönsége, Kölcsey-Egyesület, eperjesi joghallgatók, szolnoki egyetértési kör, aradi borbély- és fodrász egylet, a közjogi alapon álló ellenzék, Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye közönsége, országos függetlenségi és 48-as párt, biharmegyei 48-49 honvéd egylet tagjai, Szatmár vármegye, a titeli folyam, mérnökök, a hátszegi polgári olvasó kör, az országos kir. iskolatanár egyesület, budapesti állami középiskola ifjúsága, Konstantin György és családja, névtelen, névtelen, Kiss Anna, Jakablyné és Kiss József Kabbobóné tőle (azüst b. koszorú) Abony város közönsége, Milano város Lahner (Györgynek vas koszorú, Dercesényi István és neje (Kecskemét).

Külföld.

Orosz-montenegrói-szerb barátkozás. A czár „egyetlen hű és színtelen barátját”, Montenegro fejedelmét már ismét megajándékozta egy hadihajóval, melyet 300,000 rubelen vitt meg egy társulattól. Mint az értesítés jelenti, e hajón, mely nem sokára Antiváribá fog érkezni, „egyelőre” és „további intézkedésig” az orosz tisztok és matrózok fogják ellátni a szolgálatot. Hogy ez az „egyelőre” és „további intézkedésig” merülj fog terjedni, majd megváltik. A terminus valószínűleg hosszú lesz, már csak azért is, mert idő kell, míg Nikita a maga embereiből állíthatja ki a személyzetet. Aztán hihetetlen sem Pétervárot, sem Cetinjeban nem fogják az orosz személyzet fölállítását valami különösen sürgős ügynek tekinteni. Ez már a második hajó, melyet a czár Nikitának ajándékoz s ha ezek az ajándékozások így tartanak továbbra is, Oroszország, mint egy bécsi lap helyesen jegyzi meg, lassanként egy hadi flottát állít ki magának az Adrián. Ugyanez S z e r b i á b a n is folytak az orosz barátkozások. Az 1810-ben történt varvarini csata emlékkünnepé szolgáltatót erre újabb alkalmat. E csatában az oroszok és szerbek egyösitt erővel verték meg a törököt s most a belgrádi orosz követség ügyvivője, tehát orosz hivatalos személy, sürgőnyt küld az ünneplőknek, azt kívánva, hogy a Varvarinnál ontott orosz és szerb vér az orosz és szerb nép közti faji és hitbeli kötelékek megszilárdítására szolgáljon. — Általán gyak-

ran keresteknek újabb időben Szerbia területén érintkezési pontok úgy a multból mint a jelenből Szerbia és Oroszország között s ezen érintkezési pontokon igyekeznek megalkotni a jövőbeli szerb-orosz solidaritást. A tényleges viszonyok fejlődése a valószínűleg segíti majd e törekvéseket, azt megmutatja a jövő.

Legujabb posta.

— Beszélgetés Vilmos császárral. A Gil Blas beszélgetést közöl, melyet egy Ausztria-Magyarországhoz jóindulattal viseltető diplomata folytatott állítólag Vilmos császárral. A közlemény szerint, melyért nem mernék jót állani, Vilmos császár az elszázi állapotokról s a Németország és Franciaország közötti viszonyokról következőképp nyilatkozott: Békére irányulnak a modern politika összes törekvései. Nem Németország, hanem Ausztria-Magyarország sarkpontja a hármasszövetségnek s nincs joga senkinek a világon, hogy a nagy uralkodó (Ferencz József) ösztönességében és szilárd akarataiban kételkedjen. Megpróbálták, hogy Németország és Ausztria-Magyarország között némi feszültséget idézzenek elő. Azt állították, hogy a hármasszövetségnek nem járult ahhoz, hogy ily módon változtassák meg a béke fenntartását célzó szövetség, és én pillanatig sem habozva csatlakoztam véleményéhez. Hol látni háborúvesztélyt? Hol akarnak háborút indítani? Kik a zavarosban szeretnek halászni; mindenütt látják; én sehol sem a látkörön, sem nyugaton, sem keleten, sem délen, sem északon. Nemcsak a két testvér-állam (Ausztria-Magyarország és Németország) érdekei biztosítják a béke jótéteményeit, de a dicső Ferencz József szilárd akarata és az enyém is. Vilmos császár továbbá azt is kijelentette, hogy Franciaországot illetőleg nincsenek háborús aspirációk. Békét akarok, mint szövetségeseim, és a hármasszövetség oly világosan defenzív jellegű, hogy felesleges újból megkötöni. A császár állítólag még ezeket is mondta: „Nagyon is sokáig bántak a szociálistákkal, mint a vad ellenséggel. Hol vannak most a birodalom és császár ellenségei? Másutt kell őket keresnem és tudják miért nem álltam meg kissé Friedrichruhban. Amit rám akartak erőszakolni, az folytonos külföldi és belső háború volt. Én a békét akartam s nem akartam a szocializmus ellen, vagy mellette pártállást foglalni. Valahányszor megzavartatnék a rend, hadseregem megtenné kötelességét. Egyébiránt befejezem nagyatyám művét, fentartom az egységes Németországot és a békés Európát. Ez szép álom.”

— Zsidóüldözés Oroszországban. Pétervárról távirják: A napokban fog megjelenni a belügyminiszternek előre jelzett ama rendelete, amely Sebastopol összes zsidó lakosait kitűnteti a városból. A rendeletet azzal indokolják, hogy Sebastopolban, mint hadikötőben, csakis oroszok lakhatnak.

rasztasszonyal. Egyedül voltak és így nyíltan beszélhettek egymással.
Renaudière megállította kocsiját az országúton.
Heugné észrevette, megismerte és csendesen közeledett.
Aztán halkán kezdtek egymással beszélgetni.
— Nos, Mária, nyugodtabb vagy?
— Igen.
— Nem félsz többé?
— Nem, csak néha éjjel, mikor Heugné nincs itt.
— Vigyázz, hogy ne kövess el valami vigyázatlanságot.
— Ne felejtetted pénzedet az erdőben?
— Igen, megyek és megkeresem.
— Még nagyon korán volna.
— Igen, de az utóbbi napokban folyton esett az eső és félek, hogy a bankjegyek megrothadnak... Hiába göngyöltöm be azokat egy kis ruhadarabba.
— Óvatosság...
— Oh! úgyetek!
— Akkor minden jól megy. És bármilyen történet, soha egy szót, ugy-e?
— Soha! Esőm sem, ugy-e?
— Számitas rém.
Aztán Heugné folytatta felszedni a galyakat. Renaudière megostorozta lovát. Egymásnak intve, elváltak.
Ez a rövid jelenet jutott az orvos eszébe.
Világos volt tehát, hogy a parasztasszony nem beszélt. Ő még szabad kellett, hogy legyen, hácsák őt nem tartóztatták le ugyanabban az órában, mint őt.
Ha Heugné el volt tartóztatva, ő ezt csak néhány nap múlva fogja megtudni. Egyelőre titkolják előtte, őt először fogják kihallgatni, aztán az asszonyt.
Hanem azért az orvos nem félt.
Ismerte Heugnéét; az nem fogja őt elárulni.
Marescot látta, mint gondolkozik Renaudière.

— Uram, — szót, — mennél hosszabbban várakozunk, annál hamarabb fog elterjedni a faluban a történet híre.
— Igaza van önnek.
Ezzel csemetett Bagatolnek, megparancsolta neki, hogy fogjon be; megmondta egyuttal, hogy ő is el fogja kísérsni.
— Uram, — mondja Marescot, — lehetséges, hogy ön hosszabbban marad távol nejtől és leányától, nem akadályozom meg önt abban, hogy őket ide hívassa és bucsut vegyen tőlük.
Renaudière mellére hajtotta a fejét.
— Nem, jobban szeretem, ha nem látom őket.
— Ahogy tetszik, uram.
Tíz perc múlva eltávoztak.
Gillette mindent hallott a lépcsőn, mert annak a szobának az ajtaja nyitva maradt, ahol ez a jelenet lejátódott.
— Nem csatlakoztam! — mormogta.
Atyja utolsó szava megfagyasztotta. Nem is érezte szükségét, hogy gyermekét és nejét megölelje.
— Nem volt soha atyám! — mondá magában.
Mikor az ajtó bezáródott, mikor a kocsit eltűnt a kapuból az országúton, úgy tetszett a fiatal leánynak, mintha valami borzasztó súly nehezedett volna koblére.
Ezentúl ő egyedül állott a világon, egyedül beteg, tehetetlen anyjával.
Es éppen az anyjára való gondolat adott neki vissza egy kis bátorságot.
Ingadozó léptekkel tért vissza szobájába.
Mielőtt kinyitotta volna az ajtót, megállott.
Mit mondjon. Minő hazugságot hozzon elő. Ismertesse meg a szegény, beteg, bús asszonyt a szörnyű valót, lehetetlen...
— Istenem! — sohajtott fel, — világosíts fel.
Ezzel bement a szobába.
A beteg nem aludt el ismét. Ágyából

hallgatózott, igyekezve kivenni, hogy mi történik lenn, mintha ösztönszerűleg érezné a szerencsétlenségét.
Hallotta, amint a kocsit távozott.
— Atyád kiment, Gillette?
— Igen, mama... egy asszony várja a nehéz óráját... Papa bizonyosan valami komplikálástól fél, mert elvitte műszereit is.
— Messze ment?
— Nagyon messze.
— Nem nevezte meg neked a falut vagy tanyát?
— Megmondta a tanya nevét... De már nem tudom... Azt hiszem, hogy hat mérföldnyire fekszik Gerontól...
— Későn fog visszatérni?
— Igen, nagyon későn. Talán kénytelen lesz várni... És azt mondta nekem, hogy ne aggódjunk, ha netalán nem tér vissza ma éjjel...
— Ah! jól van.
És a szegény asszony nem kérdésös-ködött tovább. Különbön sem volt nagyon kíváncsi.
E pillanatra legalább elhárította Gillette a veszélyt.
De mit csináljon a jövőben? Ha a Renaudière letartóztatása helyben hagyatnék és huzamos időre terjedne, hogyan magyarázná meg távollétét?
Reszkett, mikor rá gondolt. Hanem azért már határozott. Hazudni fog anyjának, mindig fog hazudni.
A nap elmúlt. A faluban szájról-szájra járt a hír.
— Renaudière orvos eltávozott, két csendőrt közt.
Még nem merték mondani, le van tartóztatva.
Az nap semmiféle beteg nem kereste fel az orvost, úgy hogy Gillette elég nyugodt volt.
Este, nagyon későn, kérdé a beteg:
— Apád nem jött vissza?
— Nem, látod, anyám, sejtette velem.
(Folytatása következik.)

Táviratok.

— A költségvetés. —
(Távirati tudósítás.)

A képviselőház pénzügyi bizottsága Wahrmann Mór elnökelete alatt tartott mai ülésében folytatta a kereskedelmi minisztérium költségvetésének és pedig az államvasutak előirányzatának tárgyalását. Előadó Darányi Ignác.
Helfy elismeri, hogy a személyszállításnál történt reform nagy halálal tartozik a közönség a miniszternek, de tagadhatatlan az is, hogy az utazás fölötté kényelmetlen vált. Amely mértékben fokozódna a jövedelmek, a on mértékben kellene a forgalmi eszközöket szaporítani. Szólvó kérdést intéz aziránt a miniszterhez, felvilágosítást kér továbbá az áruközlekedés tervezett reformja tárgyában is.

Gaal Jenő (pécskai) örül, hogy a zónatarifa áldozatába, a m b á r n é m i á l d o z a t s e m l e t t v o l n a i t t i n d o k o r l a t l a n . A v i d é k i v á r o s o k a g g o d t a k k e z d e t t e n , h o g y e z k á r u k r a f o g v á l n i , d e a l e f o l y t é v e g y á t a l a n n e m i g a z o l t a e z e n a g g o d a l m a t . A f o r g a l o m e m e l k e d e s e f o l y t a n a z o n b a t u l s á g o s a n i g é n y b e l e t t v é v e a s z o l g á l a t i s z e m é l y z e t s k i v á n o t a n , h o g y e n n e k s z a p o r i t á s a l é p é s t t a r t s o n a f o r g a l o m e m e l k e d e s é v e l . A z á r u s z a l l í t á s n a l s z ü k s é g e s , h o g y a r e f o r m é l e t h e l e p t e t e s e n e k i d e j e l e g a l á b b e g y n e g y é v v e l e l l ö b b k ö z z é t e t e s s é k . S z ó l v o r e m é l i , h o g y a r e f o r m i t t i s a f o r g a l o m e m e l k e d e s é t f o g j a m a g a u t á n v o n n i , s e z é r t h e l y e s i , h o g y a m i n i s t e r o l n a g y m ö r v e n k i v á n j a f o r g a l m i e s z k ö z l e t m á r m o s t s z a p o r i t a m i . K i v á n o t v o l n a a k e t t ö s v á g y n o k n a k a n a g y o b b f o r g a l m u v o n a l o k n a v a l ó l é t e s i t é s e r e i s t ö b b s u l y t f e k t e t n i . K i v á n o t s l e m e a z i s , h o g y a p r e d e á l i g y o r s v o n a t S z o l n o k - T i s h v e s f e l é m e n j e n s a k e t t ö s v á g y e r r e l é t e s i t e s s é k .

György Endre az államvasutak pénzügyi eredményeit megnyugtatóknak tartja, bár még mindig jelentékeny a összeg, melyet az ország ráfizet az államvasutakra. A személyzet szaporítására nézve helyesli a szót, amit tesz a miniszter, de azt tartja, hogy ennél tovább kellene menni, mert a személyzet még mindig túlságosan van igénybe véve. A mostani kezelés igen nehéz teszi a vicinális vasutak szabad mozgását a tarifaképzés körül. Ohajtonál lenne, hogy a vicinális vasutak üzletszervezési ügye egyöntetű legyen, a kezelési illeték súlya ne nehezítse a vasutakon oly túlságosan. Közgazdasági szempontból szólna minden teherszállítást indokoltnak tart, de a pénzügyi szempont is figyelembe veendő. Szólvó azt tartja, hogy a tarifák alapszervezete törvényhozással lenne megállapítandó, egyébként szabad köz hagyatván a miniszternek e kereten belül a szükséges változások keresztülvitelére.

Matlekovits azt, hogy a törvényhozás előre vaskeretet készítsen a tarifák tekintetében a miniszter számára, az üzlet természeténél fogva nem tartja helyesnek. A gyakorlatban az egyáltalán nem volna célszerűen keresztülvitelhető. Utólagos ellenőrzés a tarifák tekintetében igen megilleti a törvényhozást, de a miniszter kezének előleges megkötése igen sok hátránnyal jár.

Baross miniszter abban, hogy a bizottság kebelében bátorítások történnek a nagyobb beruházásokra, annak látja újabb bizonyítást, hogy az államvasutak kezelése igen jelentékeny eredményeket ért el. E pénzügyi eredmények mellett az államvasutak óriási közgazdasági hasznát is hozták az országnak. A kormány, szólvó nézete szerint, mindkét irányban igen racionális elvet tart szeméi előtt s szólvó csak kedves kötelességet teljesít, midőn köszönetet mond a pénzügyminiszternek, aki mindezen kérdéseknél első sorban a közgazdasági célt veszi tekintetbe, s csak aztán a pénzügyi eredményt. E hálozat pénzügyi szempontból is nagy dolgokat művel, s midőn négy százalékon felüli kamatoztatását biztosítja a bevételeket feltételeknek. Szólvó igen célszerűen gondolatként tartja azt, hogy a tarifák alapszervezete a törvényhozást elé terjesztessék. Ha a kormányban nem lenne szabad mozgása az üzleti konjunkturához való alkalmazkodás tekintetében, nem is követhető helyes közgazdasági politikát. Ami viszonyaink közt ebből csak veszélyes tudnivalóknak. A mi a felvetett egyes kérdéseket illeti, utazási kényelmetesség más országokban tömegesen fordulnak elő; a kormány e tekintetben is megtevette a szükséges intézkedéseket; távasszal már legnagyobb részben hazai gyárakban ellátott kényelmek kocsik fognak a közönség rendelkezésére állani. A kolozsvári vonalra mondottakat nem helyesli szólvó, az erdélyi gyorsvonal fenntartását feltétlenül szükségesnek tartja, s a további gyorsvonalok tekintetében azt tartja, hogy lépést kell tartanunk a fejlődéssel. A második vágányok lefektetési s fokozatosan megtörténik. A személyzet szaporítására a jövő évi költségvetésben másfél millió forint van felvéve, de sulyt kell arra fe t e t n i , h o g y a l k a m a s s z e m é l y e k n y e r e s s e n e k m e g , s e r r e a t a n t o l y a n o k m i k ö d n e k i s , s e g y é b c é l r e v e z e t t i n t é z k e d é s e k i s t e t e t n e k . A m i a t e h e r s z a l l í t á s t i l l e t i , n i n c s e g y é b r ö l s z ó , m i n t a m a g y a r á l l a m v a s u t a k h e l y i d i j s z a b á s á n a k ú j a b b m e g á l l a p í t á s á r ó l . E n e k a l a p v o n a s a a t a r i f á k l e s á l l í t á s a s a k e z e l é s e g y e s z e r v i t é s e . M a s z ó l v o f o r g a l o m p o l i t i k a i s z e m p o n t b ó l t ö b b r é s z l e t e t n e m a d h a t e l ő . A k ö z z é t e t e l o l y i d ő b e n f o g m e g t ö r t e n n i , a m i d ű n a z é r d e k e l t k ö r ö k m a g n u k n a k t e l j e s t á j é k o z á s t f o g n a k s z e r z e h e t n i . 4 0 0 t e h e r k o c s i n e m l e s z u g y a n e l e g e n d ő a z á l l a m v a s u t a k s z ü k s é g l e t e n e k f e d e z é s e r e , d e c é l s z e r ű b b n e k m u t a t k o z i k

e tekintetben a hazai iparipolitikára való tekintettel is fokozatosan tenni meg az intézkedéseket.

Hegedűs Sándor köszönettel veszi a miniszternek a kolozsvári gyorsvonalon vonatkozólag adott felvilágosításait.
Andrássy Manó gróf csak elismeréssel fogadhatja a miniszter előterjesztését, amely magában foglalja mindazt, ami e téren az ország érdekében szükséges.

Wahrmann elnök az egész bizottság nevében csatlakozik azon elismeréshez, melyet előtte szólvó nyilvánított, mert távasszal azt, hogy a miniszter az ország közgazdasági érdekeinek tekintetbe vételével jár el, s e mellett a pénzügyi eredmények is kedvezők. (Általános helyeslés.)

A bizottság változatlanul megsvazza az előirányzatot, s Baross miniszter indoklása után hozzájárul a kereskedelmi és pénzügyi minisztereknek hivatalnokai és munkálaklázak építésére vonatkozó határozati javaslatához is.

Az államvasutak gégyára s a diósgyőri vas-és aczelgyár szükséglete vita nélkül megszavaztatott.

A budapesti kir. zalogházak szükségleténél Baross miniszter kijelenti, hogy a kormány czélba vette a zalogházak szervezetének átalakítását. Mielőtt e tekintetben az elkészült munkálat alapján végleges határozatot hozna, meg fogja hallgatni szólvó a szakkörököt is.

Wahrmann és Harkányi hangsúlyozzák az árverési csarnokok létesítésének szükségét.

Baross miniszter kijelenti, hogy Jörmel fogja venni, ha erre nézve vállalkozók jelentkeznének, szólvó hajlandó lenne e tekintetben megkönnyíteni a feltételeket.

Az átmeneti kiadásokról az Adria-hajózási társaság segélyezésére előirányzott összegnél Gaal Jenő kérdése Baross miniszter kijelenté a Lloyd-szerződésre vonatkozólag a kormány elvi álláspontját, ként, hogy a kormány hajlandó arra, hogy a fonnálló szerződésnek Magyarországra nézve leendő esetleges megszüntetésével rendezze a magyar tengeri hajózási ügyét, és hogy eziránt a tárgyalások jelenleg folyamatban vannak.

A beruházásoknál Gyurkovics kérli a minisztertől, igaz-e, hogy a Zágrábban tervezett fóműhelyt a miniszter más városban szándékozik felépíttetni?

Baross miniszter válaszója, hogy a koruanyi megkiváhatja, miként Zágráb városa is istápolja a fóműhely létesítésére irányuló törekvéseit, s ha a város megfelel a méltányos kivánalmaknak, nem forog fenn nehézség a fóműhelynek ott leendő építésére nézve; ha nem, a kormány fontolóra veendő, vajjon nem leendő e cél-szerűbb másutt építtetni a fóműhelyt.

A fümee kikötőben létesítendő dockra, esetleg e kikötő villamos világításának berendezésére előirányzott összegnél Hieronij hangszólvó a dock létesítésének elődázhatlan szükségét.

Baross miniszter válaszója, hogy e tárgyban a jövő évi költségvetés alkalmával eend részletes előterjesztést.

A bizottság a „hajóvázító telep létesítésére s villamvilágítás berendezésére vonatkozó előmunkálatok” című szavazata meg a kért 70.000 frtot.

Az előirányzat tételeinek változatlan megszavazása után tárgyalás alá vette a bizottság a kereskedelmi miniszternek a Vaskapu szabályozási munkálatok jövő évi költségelőirányzatára vonatkozó jelentését.

A bizottság a jelentést tudomásul vétele ajánlja a háznak.

Ezzel a földmívelési tárcza költségvetésének tárgyalása holnap délelőtt 10 és fél órára tüzetvén ki, az ülés véget ért.

A bank állása.

Bécs, okt. 10. (Saj. tud. táv.) Az osztrák magyar bank állása október 7-én: Bankjegyforgalom 451.091,000 frt (+4.916,000); érczérték 245.432,000 frt (-300,000 frt); tárcza: 188.992,000 frt (+3.828,000 frt); lombardizlet: 26.245,000 frt (+1.639,000 frt); a bankjegyforgalomból adóköteles 656,000 frt.

A horvát tartománygyűlés összehívása.

Zágráb, október 10. (Saját tud. táv.) A horvát bán a tartománygyűlést október 25-ére összehívta.

Naptár.

Október 11. Szombat. Róm. kath. naptár: Nikáz, Burkh. — Protestáns naptár: Burkhárd. — Görög-orosz naptár (sept. 29.): Czirjék rem. — A nap kél 6 óra 14 percenk, nyugszik 5 óra 19 percenk.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 770.2 mm., délután 2 órakor 787.5 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 1.2, délután 2 órakor C° + 11.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor D. 2, délután 2 órakor DN. 3. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 mm.

Sport.

A csanádmegei agarász-egylet az 1890-ik évben a következő agarversenyt rendezti még:

1. Köllök agarverseny 1890 október 26-án és esetleg ezt követő napokon, melyre nevezheti október 25-én este 9 óráig az egyleti titkárnál írásban vagy szólvó, csak is a fentnevezett egyletnek tagja, 22 hónal nem idősebb kizárólagos tulajdonát képező, saját nevelésű (saját nevelésének véleményeztetik az is, mely három hónapos kora óta kizárólagos tulajdonát képezi) agarát, annak neve, neve és színe pontos megjelölése, nemkülönbön a nevezési díjnak beklülése mellett.

Nevezési díj: nyeretlen agarért 5 frt, díjnyertes agarért 10 frt.

Nyeremény: az elsőnek tiszteletdíj, a másodiknak a tétel fele.
Összejövetel 1890. október 25-én délután Makón a nagyvendéglőben.

Blaskovics Aladár,
egyleti titkár.

HIREK.

— Arad város közigazgatási bizottságának havi ülése. Fábrián László főispán elnökléte alatt jelen voltak: Salacz Gyula polgármester, Hoffbauer Lajos, Baczó Frigyes, Drahotuszy Rezső, Perger János, Pozsgay Lajos, Urbányi Béla, Bing Vilmos, Tarjányi Vilmos, Schuster Illés, Marschall Lajos, Schöpke Ede, Farkas Gyula, Hász Sándor és Múlek Lajos bizottsági tagok. Megnyitván az ülést, felolvasták a szakelődői jelentéseket. Ezek során polgármester havi jelentését, melyet egész terjedelmében közölni fogunk, tudomásul vették. Az arvaszéki ülnök jelenti, hogy az arvaszéki feldolgozott 1068 ügylet, a határlék 120. Gyámság alatt állt 2750, gondnokság alatt 42 egyén. Vagyontalan árva volt 1168. Az árvaapnók forgalma kitett 187,794 forint. A főorvos jelenti, hogy az egészségi állapot kielégítő volt, a halálozás a múlt havinál 2 esettel volt kisebb. A törvény 27 bejelentett esetben 2 halállal végződött. Elhalt 78 egyén, halálozás 22:1 pro mille; született 112 gyermek, a születések évi aránya 32:2 pro mille. A kir. h. pénzügyigazgató jelenti: Arad területén állami adóiban befizettek 24,886 forint, hadmentességi díjban 195 forint. Az eredmény a múlt éve hához állami adóiban 8330 forint, hadment. díjban 56 forint volt kedvezőbb. A kir. alügyész bejelentette, hogy a központi fogházban tartóztatva volt 113 férfi, 4 nő, összesen 117 egyén. Ezek közül jogérvényesen elítéltek 84, felebezés alatt 24, vizsgálat alatt 9, dolgozókat 30 rab. Mindeme jelentések tudomásul vétetvén, tárgyalták a folyó ügyeket. Múlek Lajos felszólal, hogy az árvaapnók egyformán helyeztessék el a pénzintézeteknél, mert nem arány az, hogy míg a többi pénzintézetnél 40-50 ezer forint van elhelyezve, addig a polgári takarékpénztárnál csak 6000 forint van elhelyezve; kéri az arany megtartását. Salacz polgármester magyarázó felszólalása után utasították az arvaszéket, hogy a betét-külföldi csekket egyenlítő ki. A folyó ügyek során közérdekű tárgy nem volt.

— Arad megye közigazgatási bizottsága október havi rendes ülése, a szüret miatt, a rendes határidőre elhalasztotta és hétfőn reggel 9 órakor fogja megtartani.

— Arad dícsérete. Pulszky Ferenc, kinek tollából az „Aradi Közlöny” október 5-ikén oly szép alkalmi cikket közölt, most egyik fővárosi lapban így emlékszik meg az általa Aradon látottakról:

Arad kitett magáért, midőn a vértanúk oly emléket emelt, mely Zala művészi keze által nemcsak a városnak, de a hazának is díszére válik, és midőn a leleplezési ünnepeket oly tapintatosan rendezte, hogy legkisebb rendtelenség sem zavarta meg a mélyen meghatót közönséget. A nép ezrei között, akik itt összegyűltek, nem hallatszott sehol semmi panasza; mindenki megelégedve távozott emelt hangulatban a vendégszerető városból. Előbb azonban meglátogatták az új kiállítást, mely az Alföldnek a különösen Aradnak dícséretére szemléltetett bizonyította, hogy a vidéki iparosoknál sem hiányzik a művelés, különösen a butorozásban, azon szababereendezésekben, melyek az iparcsarnokot számos példányban díszítik, főleg pedig azon kovácsolt vasból szerkesztett kioszkban, mely akár a külföld legjobb lakatosmunkáival vetélkedhetik.

Hogy a gazdasági és erdészeti kiállítás igen jól sikerült, ez természetes, sőt a régészeti és művészeti kiállításban is találtam néhány tárgyat, mely mindenre figyelemreméltó; különösen érdekes néhány temesmegyei népművészeti berendezett szoba, bolgár, sváb, rác, oláh stb.), a minők már az országos kiállításban is nagyobb mértékben oly szívesen tanulmányoztuk, mert ezekben látjuk meg a hazai ipar különböző termékeit, melyeket a gyáripar tömeges olcsó készítményei rövid idő alatt tökéletesen ki fognak szorítani.

Százegek volna ezen etnografiai nevezetességeket, a különböző viseleteket, butorokat, szababereendezéseket, melyek századokon keresztül nem változtak a fentartották a különböző nemzetiségek típusát, a jövő számára megmenteni, mielőtt a magasabb művelődés által elseperetnek, amint azt a svédek, sőt bizonyos pontig a törökök is külön népművészeti múzeumokban megtették. Nem is volna még most nehéz ily gyűjteményt összehozni, csak hogy annak felállítására a fővárosban nincsen hely.

— A kir. táblai elnökök. A kir. táblai elnökök kinevezését nagy érdeklődéssel várják mindenütt az illető városokban és kerületekben, így természetesen Aradon is a nagyváradi. A nagyváradi tábla elnökökjelöltjeit már több név volt forgalomba hozva. De hogy voltaképpen ki lesz az elnök, az még ma is az igazságügy-miniszter titka. Egy igen előkelő forrásból vett értesülésünk szerint eddig csak az látszik bizonyosnak, hogy a kinevezések még ebben a hónapban nem lesznek; de a kinevezendő személyeit illetőleg még a miniszter közvetlen környezeté és legintimébb barátai sem tudnak semmit.

— Mennek a honvéd huszárok. A 3. honvéd huszárezred törzse Jankó Lajos tábornokkal áthelyeztetett Szegedre, az ott újonnan épített laktanyára. A honvéd huszárok törzse október 20-án vonult át Aradról Szegedre.

— A korcsolyázási évad rendkívül érdekesnek s élénknek ígérkezik az idei télre, hacsak szent Hallifax gondoskodni fog róla, hogy alkalmas időjárást is kapjunk. Arad város hatóságának képviseletében ugyanis tegnap Parecz István tanácsos és Virágh Lajos főmérnök a korcsolyázó egyesület kiküldöttével Parecz György, Tedeschi Viktor, és Boros Vidával egyetemben megjelölték a helyet, melyet a téli idényben a jég-sport számára a korcsolyázó-egyesületnek a város közönsége átengedne. Ezen hely a cirzkuszódó körül vevő időleges kiállítási terület, mely fekvésénél fogva már előre is biztosítja számára a nagy közönség által leendő látogatottságát. A helyiség megfelelő átalakításának technikai megoldása s ennek kapcsán a részletes költségvetés elkészítése akkorára halasztatott, ha majd a közgyűlés is hozzájárul a megjelölt terület átengedéséhez, mely természetesen csak oly feltétellel kéretett s fog adni, hogy a város bármikor birtokába veheti azt ismét. Egyet azonban már most is megcsináltak a sportkedvelő ifjúság, hogy tudniillik esténként a tér villamosvilágítását a közönség fényvilágítására a közönség ama részének, mely a szabad természetet télen is tudja megtámasztani, s nincs a kandallóhoz szétépíthető lánccsalak csatolva.

— Népszámlálás. Az országos statisztikai hivatal Arad hatóságának megküldte a népszámláláshoz szükséges összes mintákat, továbbá a számlálólapok betöltéséhez való utasításokat. A férfiak számlálólapja fehér, a nők pedig kék. A lapokat 1091. január 1-je és 10-ike közt mindenki meg fogja kapni.

— Honvédek ellenőrzési szemléje. A 8-ik honvéd gyalogezred ellenőrzési szemléje november hó 4-én és 5-én lesz és pedig az aradi zászlóalj a Kossuth-utcai Lukács-laktanyában. A szemlére reggel 8 órakor kell megjelenni. A nem jelentkezőket szigorú büntetéssel sújtják. Az igazoltan elmaradók szemléje november hó 25-én lesz, de már akkor az illetőknök Lugosra kell menniök.

— A szobor és környéke. A tribün már teljesen eltakarították a Szabadságtérrel s a szobor a maga teljében kiemelkedik ott, kimutatva azt is, hogy a szobor e nagy házakhoz nem elég nagy. Ez a kép meg fog változni, ha a szobrot díszes és tágas kerítéssel látják el. A kerítés felállítását most készíti elő a kiküldött bizottság.

— Robbanás a haloxilin-gyárban. Tegnap délután 3 órakor robbanás történt a Dobiasch-féle haloxilin-gyár malmában, hol e robbantó-anyagot török. A tűznél először jelent meg László honvédhadnagy és százada, kik a czéllövészetből tartottak hazafelé. A hadnagy vezénylete mellett a katonák nagy ügyességet fejtettek ki, különösen mikor a tűzoltók is megérkeztek feckendőkkel. A többi 5 épületet sikerült megmenteni, csak a malom égett el. A tűznél a hatóság részéről jelen volt Bárdy István alkaptány, Keller Elemér rendőr-hadnagy és Green Nándor inspekcziós irodatiszt.

— Új fogorvos. Papp Lajos fogorvos, a B. Máté dr. tanítványa, Aradon telepedett le. Lapunk nyíltérben közölt értesítését a közönség szíves figyelmébe ajánljuk.

— A vértanuk gyűjtéséről. Imregen a minoriták zemlélményei kolostorában egy könyvbuvár fellegte páter Sujanysky „Analecta Georgii Eustachii Sujanysky” című jegyzőkönyvét, melybe minden aprólekes napiereményt följegyzett, utolsó életévei alatt, melyeket Imregen töltött. A derék minorita atya ott is halt meg 1875-ben és a kolostor udvarán egy nagy fa alatt van eltemetve.

— Tanügyi viszonyok. Érdekes statisztikai adatokat képeznek azok, melyeket Arad és Temesvár iskoláztatási viszonyairól közölhetünk. Ez egyezsind Arad és Temesvár lakosságának anyagi viszonyait is jellemzi. Ugyanis míg Aradon beiratkozott körülbelül 4700 tanuló, addig Temesvárot csak 2717. Az aradi tanulóknál közl csak 1306 tanulóknak volt szükségük tandíjfeladásra, addig Temesvárot aránylag sokkal több az egészen tandíjmentes. Az aradi tanulóknak csak egyharmad része szorult rá. Temesvárot beiratott összesen 2717 tanköteles gyermek. Ezek közül felmentették a tandíjfeladás alól 1497 gyermeket, vagyis több mint a fele. A felmentési százalék (69) legnagyobb a gyárvárosban. Ez egyrészt a szegénységnek mutatja, de másrészt azt, hogy a szegénységi bizonyítványok kiállításával Temesvárot cseppet sem fukarkodtak. Egyebekben pedig az volna a legjobb, ha már ott volnának, hogy egyetlen tanuló se fizessen tandíjat és minden tanköteles kényeztethető legyen iskolába járni, amit eddig nem lehetett megtenni iskolák hiányában.

— Katona-dolog. A belügyminiszter tudatta városunk és megyénk törvényhatóságával, hogy azon bűnös cselekvények elbírálása, melyeket a tetleges katonák, mint katonák elkövetnek, a katonai bíróságok hatásköréhez tartozik. Felhívja

együtt a hatóságokat, hogy azon rendészeti és helyhatósági intézkedéseket, melyeket a katonáknak is le kell tartaniuk, e szempontból tudassák a katonai hatóságokkal.

— A szegény tanulók segélyező-egyletnek választmányja vasárnap délelőtt 11 órakor ülést fog tartani.

— Félreértések kikerülése végett felkérés folytán közöljük, hogy a budapesti honvéd egyesület (mely megkülönböztetendő az ugynevezett „budapesti 1848-9-ki honvéd egylettől”) Várady Gábor országgyűlési képviselő 1848-9-ki honvédszolgálatát, továbbá Mencezel Adolf főhadnagy és Fehér Miklós hadnagy képviselték. Marzós József kir. tanácsos becsései miatt nem jelenhetett meg. Az egylet koszorúját Várady Gábor helyezte a szobor talpazatára. A félig cser, félig babér koszorút a honvéd öltöny barna szinét viselő szalagok ékítik, amelyeknek következő felirás olvasható: „A budapesti honvéd egylet a szabadságharc vértanúinak.”

— Adakozás az aradi 13 vértanuszobor leleplezési ünnepéje alkalmából az aradi 1848-49-ik honvéd egylet segélyező-tettei javára. II. kimutatás. Wenckheim Frigyes gróf 200 forint, Probst Károly és társai cég gyűjtése 135 forint. Arad és csanádi egyesült vasutak igazgatósága 50 forint. Az aradi kereskedelmi akadémia tanárkara és ifjusága 50 forint. Csanádvarmegye küldöttsége 50 forint. Aradi kereskedelmi és iparkamara 40 forint. Az aradi kereskedőtestület 30 forint. Az „Arad és Vidéke” gyűjtése 25 forint 08 kr. Falk Miksa Arad orsz. képviselője 25 forint. Az aradi ág. ev. hitközség 20 forint. Chorin Ferenc dr. orsz. képviselő 20 forint. Új-aradi takarékpénztár 20 forint. A töröcszentmártoni kaszinó 20 forint. Az aradi állami tanítóképző intézet tanárkara és ifjusága (a koszorú arából fennmaradt) 14 forint. Az aradi Lloyd 15 forint. Weidenfeld Bernát, neje Róza, fia Gyula, leánya Szerénke 13 forint. Az aradi asztalosok betegsegélyező és temetkezési egylete 10 forint. Az aradi ált. munkásbetegsegélyező és temetkezési egylet 10 forint. A Róza-féle Szilveszter jótékony asztaltársaság 10 forint. Aradvárosi önkényes tűzoltókar 10 forint. Az aradi áll. főiskola tanáraitól (adakoztak: Kuncz Elek igazgató, Dömötör László, Fényes Dezső, Gross K., Hanthó Lajos, Nesnera Aladár, Polgár János, Simonkai, Stauber, Kohlbauser F. egy-egy forint) 10 forint. Az aradi kereskedő-íffjak közművelődési köre (a koszorú arából fennmaradt) 8 forint. Az aradi magyarnyelv-terjesztő egylet 5 forint. Magyar Alajos 2 forint. Özv. Gaál Dánielné urnától Nagyvárad 1 forint. Összesen: 793 forint 08 kr. A már kimutatott 290 forint. Az eddigi adományok összege 1023 08 kr, mely összegről ezennel nyilvánosan elszámolunk s a nagylelkű adakozóknak halás köszönetünket fejezzük ki. Lukács Miklós, a honv. egyl. elnöke. Zöldy Jenő, a honv. egylet pénztárnoka.

— Megnyitott iskola. Az utjelepi iskola restaurálását befejezték, úgy a falakat, mint a fölepet helyreigazították és az iskolában a tanítást hétfőn fogják megkezdeni.

— Az ifjusági rendfentartó bizottság, mely a leleplezésnél oly pompásan tartotta fenn a rendet, ma este fél 6 órakor ülést fog tartani a városaház földszinti kistermében.

— Apróságok. Előrelátás. Gondos apa: Hadnagy ur, mielőtt megegyedem, hogy leányomhoz közeledjek, kötelességem tudakozni viszonyai felől... Azt mondják, önnek adósságai vannak... Nos, ki vele... Menyui az összeg? Hadnagy: Kérem, jó lesz, ha előbb a kanapéra ül... Felszülés. Pinczér: Vanpompás vesepecsenye, borjusult, csibe... Vendég: Csibe? Nem tulajdonosan negy? Pinczér (buzgón): Oh, dehogya, éppen nem... Vendég: No, akkor nem kell... Védélem. A tekintetes törvényszék elakárja itélni védenéseimet, amiért megértette fivéré? Múltotzassék Romulusra gondolni, ki meggyilkolta Remust, s nem érte büntetés, sőt még istenné is lett; utóbbit az én kliensem nem is kívánja.

— Az első fagy. Budapestben csütörtökön erősen lehetett érezni az igazságot annak a meteorológiai jelentésnek, mely szerint országészerte beköszöntött a kemény őszi idő. Két helyről jelentenek fagyot. — Szegeden a múlt éjjel nemcsak az udvarokon hagyott vedrekben és dézsákban fagyott be a víz, de a korcsolyázó szélén is jégkéreg mutatkozott. — Kolozsvárt a havasok alján kemény fagy volt.

— A mayerlingi kolostor. Mayerlingben már fölépítették a karmeliták kolostorát. A szép templom három hajójával méltóságosan, komoran hat a szemlélőre. A keskeny oszlopcsarnokokat göth stílusban, szép kékes szürke kövekből építették, az ajtószárnyakra a tizenkét apostol alakja van faragva, az orgona mögötti nagy ablakokat szines üveg díszíti. A Felsőszék számára épült oratoriumot, a monostor épületét s az öreg elszegényedett erdészek számára épült menházát is már egészen beburorították.

— Rövid hírek. Goricsán muraközi horvát falu templomában e napokban hangzott először magyar szó. Kengyelics János plébános most tartotta az első magyar istentiszteletet s odavál ifjak a himnusz énekeltek, még több más hazafias énekkel. — Kolozsvárt a katonatiszti kar bucsulakomát rendez a távozó Lobkovitz Rudolf herceg altábornagy tiszteletére s a polgárság is értekezletet tartott, melyen megállapították, milyen módon fejezzék ki tiszteletüket a távozó iránt. — Hajdumegyében virilizt a névsorát most tették ki közszemlére s első helyen áll Semsey Andor 19,814 forint évi adóval, utána Zichy Géza gróf 3562 forinttal, utolsó Fekete Sándor 326 forinttal; a százhusz virilizta közül 1000 forint fölül fizetnek adót huszan, 500 forint fölül negyvenketten, 300 forint fölül ötvennyolcan. — A csik megyei gazdasági egyesület jövő hétfőn Csik-Karczfalván gazdasági állatképző intézetet, melyen pénzügyi tanácsok fog csikmezei tenyésztők közt kiosztani. — Brassóban a ref. egyházközség, melynek mintegy harminczfélézer tagja van, új templomot akar építtetni: mostani kis imaháza hatvan évvel ezelőtt épült, mikor az egyházközség alig 4-500 tagból állt. — Tűz pusztított mult szombaton Hátsgyón is, de a tűzoltóság, kivált eleinte, keveset segíthetett, mert a lakosság nemcsak télenül nezte a tüzet, hanem lovat, ökröt kihajította a mezőre, nehogy vizet kelljen szállítani; karhatalommal kellett a gazdákat vízhozásra kényszeríteni.

Közgazdaság.

Vegyes közlemények.

— Menetdíj-leszállítás a radványhomonai viszonylatban. Folyó évi október 15-től kezdve a radvány-homonai viszonylat a távolsági forgalom II. vonalszakaszából az I. vonalszakaszba declasszifikáltatik, minélfogva említett viszonylatban a személyvonatoknál következő menetdíjak fognak beszedetni, és pedig: az I. osztályban 50 kr, II. osztályban 40 kr, III. osztályban 25 kr. Budapest 1890. október 4. az igazgatóság.

— Német-osztrák-magyar tarifa-szerződés. Egy bécsi szaklap jelentéseit a német birodalmi kormány által eszközölt információszerezésről, mely az Ausztria-Magyarországgal fennálló kereskedelmi politikai viszonyok szándékolt megváltoztatására enged következtetni, illetékes helyről megerősítik. A kezdeményezés ezen akcióhoz német részről történt és már augusztus hóban értesítették ismét bizalmas uton a bécsi kabinetet, hogy a német birodalmi kormány hajlandó Ausztria-Magyarországgal tarifaszerződés megkötését megkíséríteni. Osztrák és magyar részről a németek a kezdeményezése meleg visszhangra talált. Az eddigi tárgyalások, amelyek nagy általánosságban mozogtak, ezen stádiumból nem léptek ki. A német birodalmi kormány részéről elrendelt információszerezéseknek az a czéljuk, hogy átalak any gyűjtessék a későbbi tárgyalásokhoz. Azt hiszik, hogy az osztrák és magyar miniszteriumok is, már hasonló információkat szereztek, vagy legközelebb szerezni fognak. Az a vélemény azonban, hogy ez az előstádium még jó ideig fog tartani és hogy a dolog nem egyhamar fog megoldást nyerni.

Hivatalos piaci árak Aradon.

— Október hó 10-én. —

Gabbanemlék: Tiszabuzsa legnehezebb 7 ft 10 kr, közép 6 ft 80 kr, kérészes legnehezebb 6 ft 70 kr, közép 6 ft 40 kr, rozsa legnehezebb 6 ft — kr, közép 5 ft 80 kr, árpa legnehezebb 6 ft — kr, közép 5 ft 80 kr, zab legnehezebb 6 ft 20 kr, közép 6 ft — kr, retek-repeze legnehezebb — ft — kr, kukorica 4 ft 70 kr, új kukorica — ft — kr 100 kilónként.

Liszt: Legfinomabb 17 ft 60 kr, legfinomabb 14-17 ft 20 kr, zsemlye 16 ft 80 kr, fehér kenyér 14 ft 80 kr, fekete kenyér 9 ft 50 kr, rozsa 12 ft 50 kr, teugeri 6 ft 50 kr 100 kilóként. Dara tiszta búzából 17 ft 60 kr, árpkása 15 ft 50 kr 100 kilónként.

Hüvelyesek: Borsó 20 ft — kr, bab 10 ft 50 kr, lenese 24 ft — kr, köleskása 12 ft 50 kr, burgonya 3 ft — kr 100 kilónként.

Széna: 1. kötött legjobb 4 ft — kr, közép 3 ft 50 kr, kütetlen legjobb 3 ft 50 kr, közép-szerű 3 ft — kr egy nmázsa.

Kötött vagy ágyi szalma: Legjobb 2 ft 50 kr, középszerű 2 ft — kr egy mm.

Takarmanyszalma: Legjobb 1 ft 50 kr, középszerű 1 ft 50 kr egy mm.

Alomszalma: Legjobb 1 ft 50 kr, középszerű — ft — kr egy mm.

Fa: Bűk 3 ft — kr, cser 3 ft — kr, szilfa 3 ft — kr, fenyő 2 ft — kr, nyárfa 3 ft — kr egy köbméter.

Mű: Mára 52 kr, borjú 80 kr, disznó 52 kr, juh 30 kr, disznószár 68 kr, szalonna 58 kr, vaj 1 ft 80 kr, olvasztott vaj 1 ft — kr kilója.

Vegyések: Borszesz 70 kr, tej 10 kr, fehér 6-bor 36 kr, fehér új-bor 24 kr, vörös 6-bor 30 kr, vörös új-bor 60 kr, ecet 6 kr, pálnka (szilva) 70 kr, sör — kr egy liter.

Zöldség: Kal (Kohl) 12 kr, kalaráb (Kohlrabi) 12 kr, vörös vagy ezéklarépa 12 kr, sárga murek-répa 12 kr, vereshagyma 8 kr, fokhagyma 16 kr, czeeller 12 kr, petrezselyem 12 kr, pasternák 12 kr, fejes káposzta 20 kr, paradí 6 kr, saláta — kr, leveleszöldség (Supponger) 12 kr, 100 db ugorka 40 kr, tojás darabja 2 kr, bors 1 ft 40 kr, paprika 1 ft 20 kr kilogrammonként.

Aradi gabonapiacz.

Október 10.

Mérsékelt behozatal, buza 6.80-7 frtg, kukorica 4.50.

Budapesti gabonatözsde.

Október 10.

Amerika 1 centtel alacsonyabb, mérsékelt ki-nálát, malmok tartózkodók, lanjnia irányzat, 10,000 méterháza forgalom, 5 krral olcsóbb árak. — Tavasz buza 7.62-83; őszi buza 7.31-82; kukorica 5.92-5.83; zab 6.78-79; 1891. évi repce 13.25.

Szeszüzlet.

Október 10.

B. S z e s z: Készárú nagyban 52.—; kis-csinnyben 52.50; hordó nélkül, per 100 l. %, bel-ötve 35 frt fogyasztási adó.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és érték-tözsden.

Budapest, 1890 október 10.

Magyar aranyárak 4%	101.95
• papírárak 5%	99.75
• vasúti kölcsön	—
• keleti vasúti államkötvény, I. kiboca	—
• „ „ „ II. „ „ „	—
• „ „ „ III. „ „ „	111.50
• „ „ „ záradékkal	—
• Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	—
• Erdélyi földterhermentesítési kötvény	—
• Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	104.—
• Magyar szőlődezmavaltaági kötvény	187.—
• Tiszazsákyozási és szegedi sorajegy	128.—
• Osztrák járadék papírban	88.39
• „ „ „ ezüsten	89.—
• „ „ „ aranyban	108.—
• 1890-iki államosorajegy	137.—
• Osztrák-magyar bankrészevény	985.—
• Magyar hitelbank-részevény	333.00
• Osztrák hitelintézet-részevény	309.20
• Ezüst	—
• Cs. és kir. arany	5.45
• 20 frankos arany (Napolond'or)	9.12
• Német birodalmi márká	58.70
• London	115.50
• 20 márkás arany	1.34

Szerkesztői üzenet.

Sch. L. (Gurahoncz) Köszönjük a figyelmet az az híszűk, hogy azon érdekes tapasztalatok leírása inkább orvosi szaklapba volna helyén, hol mindenesetre szívesen is fogadnának e tárgyban szakzerti ismertetést. — Mi nem használhatjuk.

Aradvárosi színház.
Évadbérlet 12. sz. Havi bérlet 7. sz.

Szombat, 1890 október 11-én:

AZ UJ CZÉG.

Francia színmű 5 felvonásban. Irtá: Sardou Victor.
Fordította: Náday Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Genevoix ..	Szepeai Gusztáv.
René ..	Szakács Andor.
De Marseille ..	Szabó.
Bonnoy ..	Kövessy Albert.
Malandrin ..	Dálya Balázs.
Groom ..	Palotai Andor.
Fingy ..	Czakó Vilmos.
Bristo ..	Takács József.
Gaspard ..	Póchi Edmünd.
Legny ..	Kassay Győző.
André ..	Tapolczai Dezso.
Gudio ..	Körmendi János.
L'Aubépin ..	Rózsa Dezso.
Pontarné ..	Szilágyi Vilmos.
1-ső ..	Szabó K.
2-ik vendég ..	Erdélyi Miklós.
3-ik ..	Temesvári Zolt.
Klára ..	Angyal Ilus.
Theodosia ..	Arányi Bella.
Gabriella ..	Tárnoki Gizella.
Bartienne ..	Bácsnó.
Adelina ..	Gondáné.
Legnyépné ..	Szakácsné.

Történetik: Párisban.

Kezdeté 7 órakor.

HELYÁRAK:

Kettős nagypáholy, földszinten vagy az első emeleten ..	7 ft — kr.
Páholy, földszinten vagy első emeleten ..	4 „ 50 „
Kettős nagypáholy, második emeleten ..	5 „ — „
Páholy, második emeleten ..	3 „ — „
Támplásszék (földszinten) az 1-6 és 2-ik sorban ..	1 „ 20 „
Támplásszék (földszinten) a 3-ik, 4-ik és 5-ik sorban ..	1 „ — „
Támplásszék (földszinten) a 6, 7, 8, 9, 10 és 11-ik sorban ..	1 „ 80 „
Zsölle (első emeleten) első sorban ..	1 „ 20 „
Zsölle (első emeleten) 2. és 3-ik sorban ..	1 „ — „
Zsölle (első emeleten) 4. 5. 6-ik sorban ..	1 „ 70 „
Erkélyülés (2-ik emeleten) 1-6 sorban ..	1 „ 80 „
Erkélyülés (2-ik emeleten) 2. 3. sorban ..	1 „ 60 „
Erkélyülés (2-ik emeleten) 4. 5. sorban ..	1 „ 50 „
Zártzék (3-ik emeleten) 1. sor középen ..	1 „ 50 „
Zártzék (3-ik emeleten) középen többi sor és oldalt minden sorban ..	1 „ 40 „
Karzatülés, középen az 5. első sorban ..	1 „ 30 „
Karzatülés, középen a többi sorban és oldalt ..	1 „ 20 „

Felölös szerkesztő: Vásárhelyi Béla.

Nyíltér.*

Dr. B. Máthé fogorvos tanítványa

PAP LAJOS

Aradon állandóan megtelepedett.

LAKÁSA:

Vörösmarty-utca 3. szám.

Heschka házban van.

Található: d. e. 9 — 12, d. n. 2 — 5-ig.

693. 1-*

* Az e rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

